

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Łódzkie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

MECHATRONIK – ZAWÓD PRZYSZŁOŚCI

*RELACJE POMIĘDZY SZKOŁĄ
ZAWODOWĄ A PRACODAWCĄ*

Opracowały:

Aleksandra Woszczyk

Anna Jagniętkowska

Spis treści

Wstęp

Kształcenie zawodowe w mechatronice.....	4
Projekt "Mechatronik zawód przyszłości" w ZS-CEZiU im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej.....	8
Dualny system kształcenia zawodowego w Niemczech	9
Zalety niemieckiego systemu kształcenia dualnego	11
Współpraca z pracodawcami w polskim systemie kształcenia zawodowego.....	13
Podsumowanie	14
Wypowiedź dyrektora szkoły w Dessau – Roßlau.....	15
Wypowiedź dyrektora ZS-CEZiU w Rawie Mazowieckiej.....	16

Wstęp

Kształcenie zawodowe należy do tych obszarów edukacji, które w sposób bezpośredni są powiązane z rynkiem pracy. Szkoły realizujące kształcenie zawodowe, w porozumieniu z organami prowadzącymi, systematycznie modernizują swoją ofertę kształcenia poprzez wprowadzanie nowych zawodów, ponieważ szybko następujące zmiany gospodarcze, przemiany społeczne i sytuacja na rynku pracy wymuszają dostosowanie systemu szkolnictwa do potrzeb stale rozwijającego się społeczeństwa. W związku ze zmieniającymi się wymaganiami pracodawców pod względem kwalifikacji zawodowych i innych umiejętności absolwentów szkół niezbędne jest ciągle zdobywanie nowej wiedzy i nowych umiejętności.

Szkoła powinna umożliwić absolwentowi zdobycie kwalifikacji podstawowych dla danego zawodu, aby mógł odnaleźć się na rynku pracy.

Priorytetowym działaniem w zakresie dobrego przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy jest prowadzenie kształcenia zawodowego, a w szczególności kształcenia praktycznego, w powiązaniu z pracodawcami. Szkoła i zakład pracy są uzupełniającymi się nawzajem miejscami zdobywania wiedzy. Dzięki praktyce młodzi ludzie mogą zdobywać umiejętności i doświadczenie potrzebne do funkcjonowania w przedsiębiorstwie. Dając im pierwszy kontakt ze światem produkcji na etapie nauki, daje im się zarazem ważne atuty udanego wejścia na rynek pracy.

Ważnymi działaniami przybliżającym uczniom realia środowiska pracy są praktyki zawodowe oraz realizacja praktycznej nauki zawodu.

W toku praktyk zawodowych i praktycznej nauki zawodu uczniowie nie tylko są przygotowywani do realizacji zadań zawodowych w warunkach zakładu pracy, ale procesowi edukacji towarzyszy również kształcenie u uczniów postaw oczekiwanych przez pracodawców od przyszłych pracowników.

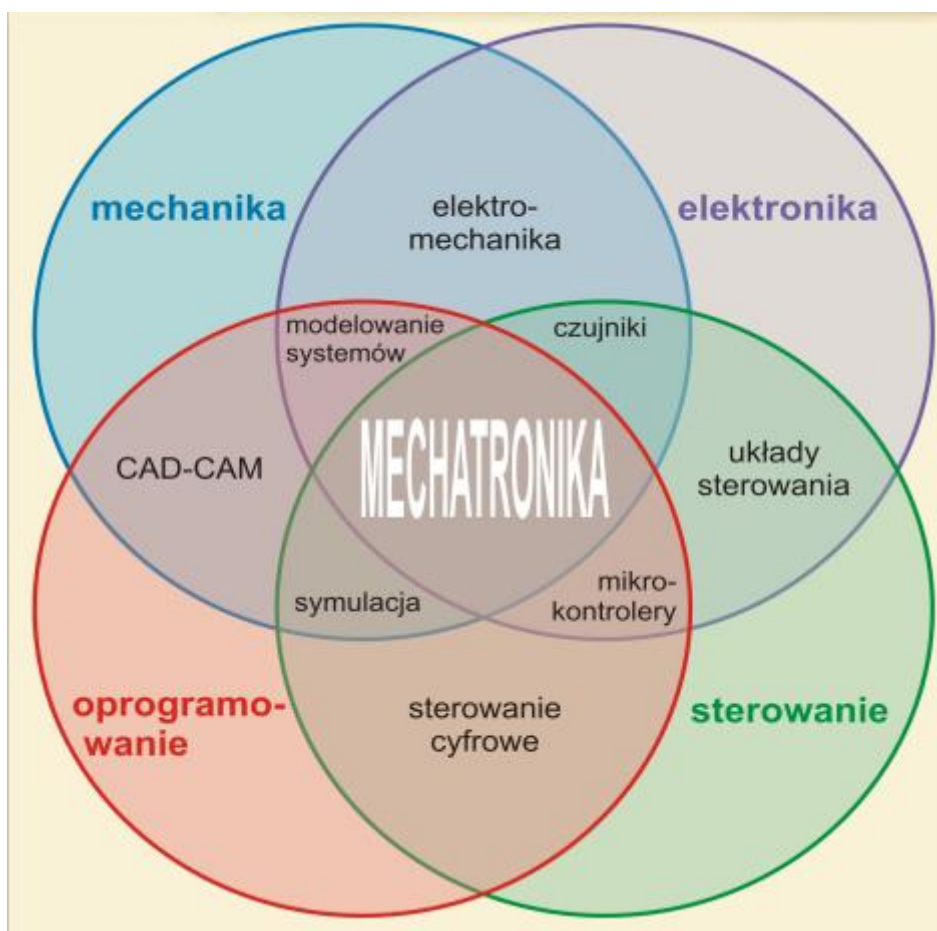

Kształcenie zawodowe w mechatronice

Zwiększenie automatyzacji procesów produkcyjnych oraz wykorzystania sprzętu mechatronicznego pomiarowego, kontrolnego i regulacji systemów składających się z czujników do akwizycji sygnałów, mikroprocesorów dla przetwarzania sygnału i siłowników w celu realizacji poleceń sterujących na konkretne działania, doprowadziły do uznania nowego zawodu szkolenia mechatronika.

Mechatronika jest interdyscyplinarną dziedziną nauki i techniki zajmującą się problemami mechaniki, elektroniki i informatyki.

Mechanik + elek**tron**ik + **I**nformaty**ka** = **Mechatronika**

Produkty mechatroniki powinny charakteryzować się wielofunkcyjnością, elastycznością i konfigurowalnością, adaptacyjnością i prostotą obsługi. Przedmiotem zastosowań mechatroniki jest między innymi wytwarzanie:

- układów sterowania pojazdami
- nowoczesnych zabawek
- zaawansowanych urządzeń powszechnego użytku oraz elektroniki użytkowej
- urządzeń automatyki i robotyki, w tym robotów przemysłowych
- obrabiarek sterowanych numerycznie
- aparatury medycznej
- mikrosystemów
- narzędzi do pomiarów w zakresie nano

Zadaniem mechatronika nie jest naprawa konkretnego elementu mechanicznego bądź elektrycznego, lecz jego zdiagnozowanie oraz jak najszybsza wymiana i regulacja.

Mechatronikowi niezbędne są określone predyspozycje - ciekawość zasady działania wszelkich urządzeń technicznych, szczególnie z zakresu automatyki. Musi oczywiście także posiadać pewne uzdolnienia matematyczne oraz być kreatywny technicznie. Musi też być otwarty na wiedzę interdyscyplinarną - znać się na wielu dziedzinach: mechanice, elektronice, sterowaniu, oprogramowaniu. A to z kolei wymusza na nim konieczność myślenia globalnego, całościowego (pod kątem wielu użytkowników danej konstrukcji). Wreszcie mechatronik musi posiadać umiejętność pracy zespołowej i koordynacji, kierowania zespołami pracowników. Oznacza to także umiejętność łatwego nawiązywania kontaktów międzyludzkich.

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik mechatronik może być zatrudniony w zakładach o zautomatyzowanym i zrobotyzowanym cyklu produkcyjnym, w zakładach prowadzących usługi w zakresie projektowania, serwisu, napraw urządzeń i systemów mechatronicznych na stanowiskach:

- konstruktora
- technologa
- mistrza
- kierownika działu obsługi i napraw

- specjaliści do spraw zaopatrzenia
- specjaliści do spraw handlu sprzętem mechatronicznym powszechnego użytku
- operatora i programisty CNC
- diagnosty i serwisanta sprzętu mechatronicznego powszechnego użytku.

Do typowych zadań zawodowych technika mechatronika należą:

- projektowanie i konstruowanie urządzeń i systemów mechatronicznych
- montaż i demontaż urządzeń i systemów mechatronicznych
- programowanie i użytkowanie urządzeń i systemów mechatronicznych
- diagnozowanie i naprawa urządzeń oraz systemów mechatronicznych.

W wyniku kształcenia w zawodzie absolwent szkoły powinien umieć:

- czytać i analizować dokumentację techniczną urządzeń i systemów mechatronicznych oraz ich elementów i podzespołów
- opracowywać dokumentację techniczną urządzeń i systemów mechatronicznych
- obliczać parametry charakteryzujące urządzenia i systemy mechatroniczne
- wykonywać pomiary wielkości elektrycznych i nieelektrycznych oraz interpretować ich wyniki
- dobierać materiały i narzędzia do montażu oraz obsługi urządzeń i systemów mechatronicznych
- dobierać zespoły, podzespoły oraz elementy urządzeń i systemów mechatronicznych
- przygotowywać do montażu zespoły, podzespoły oraz elementy urządzeń i systemów mechatronicznych
- nastawiać parametry urządzeń i systemów mechatronicznych
- sprawdzać poprawność działania elementów, podzespołów, modułów urządzeń i systemów mechatronicznych
- instalować i obsługiwać systemy sieciowe transmisji danych stosowane w mechatronice
- instalować i użytkować oprogramowanie niezbędne do pracy urządzeń i systemów mechatronicznych
- instalować urządzenia mechatroniczne

- montować i demontować urządzenia i systemy mechatroniczne
- uruchamiać oraz wyłączać urządzenia oraz systemy mechatroniczne
- projektować urządzenia i systemy mechatroniczne
- programować urządzenia i systemy mechatroniczne
- dozorować pracę urządzeń i systemów mechatronicznych oraz oceniać ich stan techniczny
- wykonywać podstawowe naprawy i regulacje urządzeń oraz systemów mechatronicznych
- sporządzać protokoły uszkodzeń, awarii oraz dokonanych napraw
- prowadzić dokumentację techniczną, techniczno - ruchową urządzeń i systemów mechatronicznych
- przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska
- organizować stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii
- prowadzić działalność gospodarczą
- stosować przepisy prawa w zakresie wykonywanych zadań zawodowych
- udzielać pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia
- komunikować się w języku obcym w zakresie wykonywanych zadań
- korzystać z różnych źródeł informacji w celu doskonalenia się i aktualizowania wiedzy zawodowej.

Projekt „Mechatronik zawód przyszłości” w ZS-CEZiU im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej

Uczniowie kończący gimnazjum coraz częściej dokonują wyboru szkoły dającej konkretny zawód. Aby na rynek pracy trafiali fachowcy o umiejętnościach i profesjach, na które jest zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, konieczna jest współpraca szkoły z pracodawcami.

Jedną z możliwości nawiązywania współpracy pomiędzy szkołą a pracodawcą jest realizacja projektów partnerskich współfinansowanych ze środków EFS Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Kluczową przesłanką do stworzenia w ZS-CEZiU im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej projektu „Mechatronik zawód przyszłości” było otwarcie nowego kierunku kształcenia – technik mechatronik w odpowiedzi na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy na dobrze przygotowanych do pracy mechatroników. Treści kształcenia w zawodzie technik mechatronik są bardzo trudne do opanowania i wymagają stworzenia specyficznych warunków kształcenia, a przede wszystkim dużych nakładów finansowych na odpowiednie specjalistyczne wyposażenie pracowni zawodowych. Realizacja projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Priorytetu IX PO KL Działania 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego umożliwiła zdobycie niezbędnych środków finansowych.

Zmieniające się wymagania zawodów, zmiany w technikach i technologiach oraz w organizacji pracy wymuszają poszukiwanie nowych efektywnych rozwiązań organizacyjnych i metodycznych kształcenia zawodowego, które zapewniłoby bliższy związek między nauczaniem przedmiotami a zapotrzebowaniem zgłaszanym przez rynek pracy. Jednym z tych rozwiązań jest wprowadzenie kształcenia modułowego. Programy modułowe pozwalają na tworzenie elastycznej, dostosowanej do oczekiwań pracodawców, drogi nabywania kwalifikacji zawodowych.

W poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie, jaki powinien być efektywny zgodny z trendami europejskimi system kształcenia zawodowego w zawodzie technik mechatronik odnieśliśmy się do wzorców z dualnego systemu kształcenia funkcjonującego w Niemczech, także w Anhaltisches Berufsschulzentrum w Dessau – Roßlau.

Dualny system kształcenia zawodowego w Niemczech

Niemcy są jednym z tych europejskich krajów, w których uczenie się w procesie pracy jest tradycyjnym elementem kształcenia zawodowego. Kształtowanie szeroko pojętej umiejętności działania jest celem każdej formy kształcenia zawodowego. Punktami orientacyjnymi niemieckiego systemu kształcenia zawodowego są obok potrzeb i wymogów rynku pracy także konieczność nabycia przez jednostkę umiejętności, wiedzy i kompetencji niezbędnych do skutecznego zaistnienia na tymże rynku.

Niemiecki model edukacji zawodowej, tzw. system dualny (*dual system*) zakłada połączenie nauki teoretycznej z intensywnym systemem praktyk zawodowych w przedsiębiorstwach, który stanowi swego rodzaju wstępne szkolenie zawodowe. W swoim założeniu system ten ma dostarczać uczniowi wiedzy teoretycznej, jak też zapewnić kontakt z rynkiem pracy, a przez to lepiej dostosować jego kwalifikacje do zapotrzebowania zgłaszanego przez rynek pracy.

Część praktyczna (w Polsce porównywalna z warsztatami) odbywa się w zakładzie pracy 3 - 4 razy w tygodniu. Natomiast jeden do dwóch dni w tygodniu odbywają się zajęcia w szkole zawodowej. Podczas gdy w ramach zakładowego kształcenia zawodowego przekazywane są przede wszystkim praktyczne umiejętności fachowe oraz konieczny zasób doświadczenia zawodowego, nauka w szkole zawodowej koncentruje się na przekazywaniu treści teoretyczno-branżowych w danym zawodzie oraz na pogłębieniu i zintensyfikowaniu nauki przedmiotów ogólnych. Treści uczone w zakładzie są ściśle skorelowane z tym, czego uczniowie uczą się w szkole. Uczniowie mają możliwość praktycznego zastosowania teorii i kompleksowego poznania procesów zachodzących w procesie pracy w danym zawodzie. W czasie praktyk adept zawodu ma okazję popracować we wszystkich działach danej firmy istotnych dla zawodu, do którego podjęcia się przygotowuje. Takie podejście wyposaża praktykanta nie tylko w praktyczną znajomość zagadnień danego zawodu, ale także w umiejętność pozycjonowania tych zagadnień w perspektywie całości funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Praktyki mają nie tylko dokładnie ustalony program, ale poziom jego realizacji jest dokładnie monitorowany. W dzienniczkach praktyk musi być co tydzień raportowany ich przebieg. Dzienniczek ten wraz z podpisem opiekuna praktyk

zostaje przedłożony w odpowiedniej izbie cztery tygodnie przed przewidzianym terminem egzaminu.

W systemie dualnym każdy uczeń jest odpowiedzialny za zorganizowanie praktyk i znalezienie swojego pracodawcy, dlatego aby brać udział w tym systemie edukacji niezbędne jest znalezienie przedsiębiorcy, któremu zależy na solidnym wyuczeniu przyszłego pracownika. Kształcenie zawodowe odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy zakładem pracy a uczniem (Ausbildungsvertrag) i uwieńczone jest egzaminem końcowym (Abschlussprüfung), który potwierdza nabycie fachowej wiedzy praktycznej.

W system kształcenia dualnego w Niemczech zaangażowani są zarówno partnerzy z poziomu federalnego, jak i z poziomu landowego, są to: państwo, partnerzy społeczni - reprezentanci pracodawców i pracowników oraz izby przemysłowo-handlowe czy też izby rzemieślnicze.

W celu utrzymania jednolitego ogólnoniemieckiego systemu edukacyjnego, zawody podlegające pod dualny system kształcenia zawodowego uznane są przez państwo. Dla każdego takiego zawodu wydawane są przepisy (Ausbildungsordnung) regulujące program nauczania obowiązujące na terenie całych Niemiec. Częścią takich przepisów jest ramowy plan edukacji zawierający podział na zajęcia teoretyczne i praktyczne wraz z liczbą godzin przeznaczoną na każdą z tych kategorii., przy pomocy którego przedsiębiorca ustala plan nauczania. Plany nauczania dla szkolnictwa zawodowego ustalane są w porozumieniu z: Ministerstwem Kształcenia, Ministerstwem Gospodarki, Przedstawicielami Pracodawców, Przedstawicielami Pracowników. Kształcenie zawodowe w zakładzie pracy nadzorują stowarzyszenia prawa publicznego (np. izby przemysłu i handlu, izby rzemieślnicze itp.).

Zadaniem izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych jest certyfikowanie kwalifikacji, a więc opracowywanie w porozumieniu z zakładem pracy, wytycznych co do kształcenia oraz zawartości programów nauki. Ponadto izby opracowują przeprowadzają egzaminy, powołują komisje egzaminacyjne oraz wydają świadectwa. W skład komisji egzaminacyjnych wchodzi przedstawiciele szkoły i przedstawiciele zakładów pracy, którzy mają przygotowanie pedagogiczne. Przeprowadzanie egzaminów w izbach zapewnia utrzymanie odpowiednich standardów kształcenia.

Zalety niemieckiego systemu kształcenia dualnego

Dualny (przemienny) system kształcenia zawodowego jest ważnym elementem poprawy efektywności kształcenia zawodowego z punktu widzenia potrzeb rynku pracy. Współpraca pracodawców z jednostkami kształcenia zawodowego powoduje, że na lokalnym rynku pracy kreowane są zawody pożądane. Wpływ świata pracy na system nauki powoduje natomiast, że w obrębie pożądanych zawodów kreowane są odpowiednie kwalifikacje i kompetencje.

Poprawa efektywności kształcenia poprzez przemienny system nauki zawodu wymaga upowszechnienia oraz wdrażania go na lokalnym rynku pracy. Takie działania będą dopasowywać strukturę podaży kwalifikowanych kadr oraz system szkolnictwa do popytu na prace według kwalifikacji.

Istotnym elementem kształcenia w systemie dualnym jest usamodzielnianie ucznia i osvajanie go z rynkiem pracy. W dzisiejszych czasach bardzo szybkich zmian ilościowych i jakościowych podaży pracy, umiejętność obserwacji rynku pracy i dostosowywania swoich kompetencji do tych zmian jest jednym z czynników determinujących zdolność do zatrudnienia jednostki. Tak więc element usamodzielniania, zmuszenia do konfrontacji planów zawodowych ucznia z aktualną podażą pracy i ewentualnego modyfikowania ich są równie ważne jak dostarczenie okazji do nabycia praktycznej umiejętności wykonywania zawodu.

Za najważniejsze, pozytywne strony dualnego systemu kształcenia zawodowego można więc uznać:

- bieżące dopasowywanie popytu i podaży na rynku pracy dające obustronne korzyści:
 - dla pracodawcy – kształcenie w systemie dualnym zapewnia dostosowanie profilu zawodowego pracownika do jego oczekiwań oraz potrzeb
 - dla ucznia – system pozwala przejść płynnie z okresu nauki w szkole do czynnego życia zawodowego
- instrument zatrudniania absolwentów – występuje korzystna zależność między uczestnictwem w rynku pracy młodzieży ze szkół systemu dualnego a poziomem bezrobocia wśród młodzieży ponieważ firmy dostrzegają wymierne korzyści gospodarcze z tytułu zatrudnienia dotychczasowych praktykantów

- dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do potrzeb przedsiębiorców – współpraca pracodawców z jednostkami kształcenia zawodowego powoduje, że na lokalnym rynku pracy są kreowane zawody pożądane, a w programach nauki tych zawodów definiowane są kryteria odpowiednich kwalifikacji i kompetencji pracowniczych
- kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego – wymuszony prawem i wspierane kulturową tradycją współdziałanie świata edukacji i biznesu, stanowi pozytywny przykład funkcjonowania lokalnego partnerstwa na rzecz zatrudnienia
- kształcenie pożądanych postaw i kompetencji osobistych młodzieży związanych z pracą, takich jak na przykład:
 - poważny stosunek do pracy i przedsiębiorczość – uczeń sam jest odpowiedzialny za zorganizowanie sobie praktyki i znalezienie sobie pracodawcy, wcześniej wchodzi w rolę osoby dorosłej, wykonującej konkretne, użyteczne ekonomicznie zadania
 - realizm życiowy, sterowanie własną karierą i rozwój aspiracji
 - dojrzałość emocjonalna – uczeń przełamuje lęk przed pracą
 - odpowiedzialność za samego siebie – o zakwalifikowaniu na praktykę decydują: średnia ocen ze szkoły, zawartość dokumentów aplikacyjnych oraz wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Uczeń ma więc szansę przekonać się o swojej pozycji na rynku pracy, przechodzi swój pierwszy proces rekrutacyjny.

Współpraca z pracodawcami w polskim systemie kształcenia zawodowego

Bez współpracy z pracodawcami szkoły nie mają szansy kształcić w zawodzie w rzeczywistych warunkach pracy, a przede wszystkim nie mają szansy zapoznać uczniów z najnowszymi i najbardziej kosztownymi technologiami. Dla szkoły taka współpraca oznacza możliwości dostosowania treści kształcenia do potrzeb pracodawców, dostępu do nowoczesnych technik i technologii, dla przedsiębiorców to szansa na zapoznanie ze swoimi produktami jako nowościami technologicznymi, a docelowo – na pozyskanie wysoko wykwalifikowanych pracowników. Uczniowie ze szkół współpracujących z pracodawcami mogą nie tylko łatwiej znaleźć pracę, ale też szybciej adaptować się do wykonywania zawodu. Pracodawcy natomiast mogą wykorzystać doświadczenia zdobyte we współpracy ze szkołą do szkolenia własnych pracowników i ich rozwoju zawodowego.

W odróżnieniu od systemu dualnego edukacja zawodowa w Polsce pozbawiona jest systemowego organizowania praktyk w przedsiębiorstwach. W konsekwencji polski uczeń nie dysponuje żadnym lub dysponuje znikomym doświadczeniem zawodowym, co czyni znalezienie przez niego pierwszej pracy trudniejszym. Nie należy także ignorować faktu, że uczeń pobierający naukę w drodze dualnego systemu kształcenia zawodowego ma szansę przeżyć podczas nauki pierwszy proces rekrutacyjny poszukując praktyk zawodowych, podczas gdy dla ucznia polskiego kontakt z przedsiębiorstwem w trakcie poszukiwania pracy jest pierwszym doświadczeniem tego rodzaju.

Współpraca szkół zawodowych z pracodawcami oparta jest w większości na zwykłych umowach o współpracy, rzadziej umowa ma charakter patronatu lub partnerstwa na rzecz realizacji projektów dofinansowanych ze środków UE.

Sytuacje, kiedy to uczniowie sami zgłaszają się do pracodawców wzbudzają mieszane uczucia wśród przedsiębiorców z jednej strony, świadczy to o zaradności ucznia i jest przez niektórych traktowane ze zrozumieniem, z drugiej, odbierane jest negatywnie, jako świadectwo braku zainteresowania szkoły uczniami (uczeń pozostawiony sam sobie), swego rodzaju brak profesjonalizmu tej instytucji.

Podsumowanie

Zespół Szkół - Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej prowadząc kształcenie zawodowe jest instytucją żywo zainteresowaną kreowaniem zmian w edukacji zawodowej w taki sposób aby stać się szkołą gruntownie kształtującą motywację, wiedzę i umiejętności uczniów tak, aby opuszczały ją osoby przygotowane do podjęcia pracy lub do dalszego kształcenia. W tym dążeniu bardzo przydatne okazały się doświadczenia niemieckiego systemu kształcenia dualnego. Wprowadzenie elementów systemu dualnego pozwoliło unowocześnić system edukacji zawodowej i związać go bliżej z realiami rynku pracy. Szczególna uwaga zwrócona została na nawiązywanie współpracy z pracodawcami, nawiązywanie efektywnej współpracy pracodawca-praktykant, promowanie zawodu mechatronika w szkołach niższego szczebla. Staże prowadzone w typowych dla niemieckiej szkoły zawodowej warunkach pozwoliły na zaobserwowanie konkretnych rozwiązań w tym zakresie. Na podstawie tych rozwiązań zorganizowane zostaną praktyki u partnera krajowego, które będą prowadzone w rzeczywistym środowisku pracy. Zadania uczniów będą organizowane w taki sposób aby rzeczywiście uczyły one zawodu, uczniowie będą otrzymywali zadania zbliżone do tych, jakie zazwyczaj wykonują pracownicy. Praktyki prowadzone w przedsiębiorstwach pozwalają uczniom zarówno na nabycie praktycznych umiejętności na konkretnych stanowiskach pracy, ale także są doskonałym miejscem zdobywania ogólnych umiejętności kluczowych w znalezieniu i utrzymaniu pracy (np. praca w grupie, rozwiązywanie problemów, terminowość wykonywania zadań, itp.). Osobiste spotkanie z pracodawcą to szczególny moment dla każdej osoby która w przyszłości poszukiwać będzie pracy, od jego efektu jest uzależniona możliwość podjęcia zatrudnienia.

Wypowiedź Dyrektora szkoły w Dessau – Roßlau

Uczniowie-praktykanci, którzy chcą się uczyć zawodu, trafiają do szkoły poprzez firmy. Przedsiębiorstwa zgłaszają uczniów do szkół zawodowych. Najpierw młody człowiek wybiera sobie zawód, następnie udaje się do zakładu pracy. Jeżeli zakład pracy chce ucznia kształcić, wskazuje mu konkretną szkołę i kieruje go tam. Uczeń nie ma wpływu na wybór szkoły, zakład pracy mu ją narzuca.

Obszarami gospodarczymi są tu powiaty. Gdy dana Firma ma swoją siedzibę w powiecie to nastolatek uczęszcza do szkoły, która jest w tymże powiecie. Firmy z Dessau posyłają młodzież do szkół w Dessau, firmy z Bitterfeld lub z powiatu Bitterfeld posyłają młodzież do szkół w Bitterfeld. Oczywiście gorzej jest dla miast, które są mniejszymi miastami. Są one skazane na uczniów z zewnątrz. Są pewne zawody, które kształci się tylko w Dessau, wtedy uczęszczają do tej szkoły uczniowie z zewnątrz, tzn. z sąsiednich powiatów. Przysyłani są tu oni przez firmy. Uczniowie mieszkają wówczas w bursach i internatach. Później ci uczniowie wracają z powrotem do firm w swoich rodzinnych miastach i tam podejmują pracę. Internaty i bursy dla uczniów prowadzone są nie przez szkoły, lecz przez specjalne firmy. Uczniowie nie płacą dużo za internat. Nie jest to dla nich zbyt kosztowne, gdyż otrzymują dofinansowanie od przedsiębiorstwa, które kieruje ich do szkoły. Jeśli dany zawód nie może być kształcony w Dessau, uczeń zmuszony jest udać się do innego miasta. W niemieckich szkołach obowiązuje tak zwany ramowy plan nauczania. Plan ten jest realizowany we wszystkich szkołach zawodowych w całym kraju. Zawiera treści kształcenia zarówno dla zakładów pracy jak i dla szkół. Treści nauczania i przebieg kształcenia w krajowym planie są skoordynowane. Poszczególne szkoły są zobligowane do realizacji tych planów nauczania. Dla każdego zawodu utworzony jest odrębny plan. W szkołach zawodowych i przedsiębiorstwach należy przekazywać wszystkie treści z ramowych planów uczniom (praktykantom). Krajowy ramowy plan nauczania przedsiębiorstwa otrzymują od Izb Rzemieślniczych. Izby udzielają zakładom pracy zezwoleń na kształcenie uczniów, monitorują to kształcenie oraz przeprowadzają egzaminy. Szkoła nie omawia, nie uzgadnia programów nauczania z przedsiębiorstwami, jest to nie wykonalne ze względów organizacyjnych, zbyt wiele przedsiębiorstw kształci uczniów – przyszłych pracowników.

Wypowiedź Dyrektora ZS – CEZiU w Rawie Mazowieckiej

Szkoła gwarantuje uczniom szkół zawodowych i technikum praktyki zawodowe, które organizowane są przy współpracy z ponad 80 firmami z Rawy Mazowieckiej i okolic. Szkoła nawiązuje współpracę tylko z tymi przedsiębiorstwami, których pracodawcy lub pracownicy spełniają wymagania stawiane instruktorom praktycznej nauki zawodu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 roku.

Praktyczna nauka zawodu uczniów jest organizowana przez szkołę, zaś praktyczna nauka zawodu młodocianych jest organizowana przez pracodawcę, który zawarł z nimi umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego. Praktyczna nauka zawodu jest organizowana w formie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie. Prowadzone są one przez nauczycieli.

Praktyki zawodowe uczniów mogą być organizowane w czasie całego roku szkolnego, w tym również w okresie ferii letnich. W przypadku organizowania praktyk zawodowych w okresie ferii letnich odpowiedniemu skróceniu ulega czas trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów odbywających te praktyki. Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa program nauczania dla danego zawodu dopuszczony do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły.

Za organizowanie praktycznej nauki zawodu, praktyk zawodowych odpowiada powołany przez dyrektora szkoły - kierownik praktycznej nauki zawodu. Szkoła utrzymuje pozytywne relacje z dotychczasowymi pracodawcami oraz pozyskuje nowych, zgodnie z potrzebami szkoły. Kierownik praktycznej nauki zawodu zachęca potencjalnych pracodawców, chętnych do współpracy z młodzieżą do uzupełnienia kwalifikacji, umożliwiających im kształcenie młodzieży. W przypadku pracodawców, którzy nie posiadają dostatecznych kwalifikacji, szkoła podpisuje umowę z pracodawcą, który przyjmuje na praktyki młodego człowieka jako ucznia szkoły.

Jednym ze źródeł informacji na temat firm, w których młodzież może odbyć praktyki jest Internet

W celu wyszukania firm kierownik praktycznej nauki zawodu prowadzi rozmowy z uczniami i nauczycielami, uczącymi przedmiotów zawodowych, dotyczącą wyboru miejsc praktyki. Uczniowie również mogą przedstawić propozycje ewentualnego miejsca swojej praktyki. Kierownik praktycznej nauki zawodu sprawdza trafność wyboru przez ucznia miejsca nauki zawodu i akceptuje, bądź nie. Pracodawcy, którzy chcą kształcić młodzież sami mogą zgłaszać swe oferty do szkoły.

Szkoła współpracuje także z OHP w zakresie pozyskiwania pracodawców dla uczniów szkoły.

Zajęcia praktyczne prowadzone są również w pracowniach szkolnych. Wśród pracowni kształcenia zawodowego szkoła posiada następujące pracownie: ochrony środowiska, gastronomiczna, obsługi konsumenta, handlowa, mechaniczna, mechatroniczna.

Ciągły, systematyczny kontakt szkoły z pracodawcami umożliwia poznanie rynku i poszerzenie bazy firm współpracujących.

Praktyczna nauka zawodu uczniów i młodocianych jest prowadzona indywidualnie lub w grupach. Liczba uczniów lub młodocianych w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu dopuszczonego do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły i uwzględniać specyfikę nauczanego zawodu, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy w sprawie prac wzbudzonych młodocianym, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.

Podziału uczniów lub młodocianych na grupy dokonuje odpowiednio dyrektor szkoły lub pracodawca, w porozumieniu z podmiotem przyjmującym odpowiednio uczniów lub młodocianych na praktyczną naukę zawodu.

Umowę o praktyczną naukę zawodu organizowaną poza daną szkołą, zawiera dyrektor szkoły z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu, w terminie umożliwiającym realizację programu praktycznej nauki zawodu.